

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم ریاضی

۱۳۹۸ اردیبهشت ماه

طراحان

افسانه احمدی - محسن اصغری - احسان برزگر - مریم شمیرانی - کاظم کاظمی - حمید لنجان زاده صفهانی - حسن وسکری	فارسی
هیرش صمدی - خالد مشیربناهی - رضا معصومی - فاطمه منصورخاکی	عربی (زبان قرآن)
محبوبه ابتسام - ابوالفضل احدزاده - امین اسدیان پور - محمد رضایی بقا - عباس سیدشبهتری - محمدرضا فرهنگیان - وحیده کاغذی - مرتضی محسنی کبیر - هادی ناصری - فیروز نژادنجف - سیداحسان هندی	دین و زندگی
فریبا توکلی - مهدیه حسامی - میرحسین زاهدی - علی شکوهی - علی عاشوری - امیرحسین مراد	زبان انگلیسی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	گروه مستندسازی
فارسی	افسانه احمدی	افسانه احمدی	محسن اصغری	فریبا رثوفی
عربی (زبان قرآن)	زهرا کرمی	زهرا کرمی	درویشعلی ابراهیمی - سیدمحمدعلی مرتضوی	لیلا ایزدی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	محمد آقا صالح	محدثه پرهیزکار
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	حامد بابایی - فریبا توکلی	فاطمه فلاح پیشه

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
صفحه آرا	فاطمه علی یاری
نظارت چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۳)

۱-

(مفسر امغری)

موارد نادرست و معنای درست آن‌ها:

الف) روایی: ارزش، اعتبار

ج) محظوظ: بهره‌ور

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲-

(کلاطم کاظمی)

موارد نادرست و معنای درست آن‌ها:

ولیمه: طعامی که در مهمانی و عروسی می‌دهند.

کتاده: وسیله‌ای کمائی شکل در زورخانه از جنس آهن که در یک طرف آن، رشته‌ای از زنجیر یا حلقه‌های آهنی متعدد قرار دارد.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۳-

(مفسر امغری)

موارد نادرست و املائی درست آن‌ها:

گزینۀ «۱»: تحریر: کتابت، نوشتن (تقریر بیان)

گزینۀ «۳»: حشم: خدمتکاران، خویشان و زیردستان فرمانروا

گزینۀ «۴»: بلاعارض: بی‌رقیب

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۴-

(مفسر امغری)

غلط‌های املائی و شکل درست آن‌ها:

گزینۀ «۱»: صورت ← سورت (تندی و تیزی)

گزینۀ «۲»: حول ← هول (ترس)

گزینۀ «۴»: نواهی ← نواحی (جمع ناحیه)

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۵-

(کلاطم کاظمی)

غلط املائی و شکل درست آن:

قرص ← غرس

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۶-

(مفسر امغری)

حرف ربط وابسته‌ساز: که (که به تازگی)، که (چیزی که هست)، چون، که (که با خودت) ← ۴ مورد

حرف هم‌پایه‌ساز: و (و ترفیع)، و (و باید)، ولی ← ۳ مورد

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۱)

۷-

(ممد لنگان زاده اصفهانی)

گزینۀ «۳»: آن‌که هر دم خویش را در ره او می‌فکندم، اکنون هر کجا می‌بینمش راه می‌گردانم. ← «خویش» مفعول / ضمیر «ش» مفعول / مسند ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: آه اگر عشوهری‌های زلیخا، مه کنعان را از حسرت یعقوب غافل سازد. «عشوهری‌ها» نهاد، «مه کنعان» مفعول، «غافل» مسند و «سازد» فعل است.

گزینۀ «۲»: (-) نهاد، «پند» مفعول، «بد» مسند، «پنداشتم» فعل

گزینۀ «۴»: «من» نهاد، «خار» مفعول، «سوزن» مسند و «می‌بینم» فعل است.

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۱۴۰)

۸-

(مربیع شمیرانی)

«ان» در تاج‌داران، پلنگان، کوهساران و هژیران، نشانه جمع است.

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۱۵۲)

۹-

(امسان بزرگر - رامسر)

در این بیت حذف فعلی صورت نگرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: «به» سوگند در مصرع اول به کار رفته که حذف فعل به قرینۀ معنوی صورت گرفته است به جمال ... [سوگند می‌خورم] به شراب ... [سوگند می‌خورم]

گزینۀ «۳»: هزار شکر [می‌کنم] ← حذف فعل به قرینۀ معنوی

گزینۀ «۴»: هنری بهتر از این [است] ← حذف فعل به قرینۀ معنوی

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۱۵۶)

۱۰-

(کلاطم کاظمی)

در بیت گزینۀ «۳» تناقض به کار نرفته است.

کنایه: روبرگرداندن ← بی‌اعتنایی، ترک کردن

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: ایهام تناسب: کیش ← ۱) مذهب، آیین (معنای قابل قبول) ۲) کمان‌دان (با تیر و کمان تناسب دارد) / تشبیه: همچو تیر، چون کمان

گزینۀ «۲»: اسلوب معادله: مصراع دوم مصداقی برای توضیح مفهوم مصراع اول است.

/ استعاره: دیدۀ غربال (اضافۀ استعاری)

گزینۀ «۴»: حسن تعلیل: شاعر دلیل کوتاه شدن شمع (آب شدن شمع) را تلاش او

برای رسیدن به خاکستر پروانه دانسته است. / تشخیص: سعی کردن شمع

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۱-

(ممدیر لنبان زاده اصفهانی)

«ماه رو» تشبیه دارد: چهره مثل ماه. / «جدا از ماه رویت» نیز ایهام دارد: ۱- عاشقان دور از تو اشک می‌ریزند، ۲- این که اشک ریختن از چهره تو جدا و دور باشد. / «کوکب» اول استعاره از «اشک» است. / «ماه، کوکب و شب» مراعات نظیر (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۲-

(امسان برگر - رامسر)

الف) بی‌خبری عجیب شاعر و روی برنابیدن از تیغ تیز معشوق (اغراق)

ب) چهره برافروختن: کنایه از دلبری کردن

ج) انفاس مجاز از دعاهاى خیر عارفان سحرخیز

د) مصراع دوم از حافظ است که شهریار آن را تضمین کرده است.

ه) خرنده (می‌خزند) و فروشند (می‌فروشند) ← تضاد

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۳-

(کلاطم کلاظمی)

د) استعاره: این سرا ← دنیای مادی

ه) کنایه: آستین‌افشاندن ← ترک گفتن، نادیده گرفتن، شادی کردن / پشت دست

گزیدن ← اظهار پشیمانی و افسوس

الف) ایهام تناسب: شور ← ۱) غوغا (معنای مورد نظر) ۲) مزه شور که با تلخ و شیرین تناسب دارد.

ج) مجاز: نان ← رزق و روزی، خوردنی، خوراک

ب) تشبیه: لوح دل و صفحه رخسار (اضافه تشبیهی)

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۴-

(افسانه احمدی)

تیرانا: مهرداد اوستا

(فارسی ۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۵-

(مریم شمیرانی)

پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» به پایان رسیدن رنج و ظلمت و فرا رسیدن نیکی و آسایش است، اما در گزینه «۲» عکس این معنی آمده است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۴)

۱۶-

(مریم شمیرانی)

مفهوم قسمت مشخص شده، «گم شدن لبخند از لب رستم» است که مفهوم مقابل آن در گزینه «۴» دیده می‌شود.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۱۳)

۱۷-

(مریم شمیرانی)

مفهوم آیه ذکر شده در صورت سؤال: «آنگاه که تیر می‌انداختی، تو تیر نمی‌انداختی، بلکه خدا بود که تیر می‌انداخت». در گزینه «۳» نیز تأکید شده است که خداوند، مسبب همه امور است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۴۷)

۱۸-

(کلاطم کلاظمی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: انسان می‌تواند خداوند را در وجود خود بیابد (خداوند در ظرف مکان و زمان نمی‌گنجد و با تزکیه نفس و صفای باطن، می‌توان او را در وجود خود یافت).

مفهوم بیت گزینه «۲»: عارفان هر چیز غیر از ذات حق را پوچ و بی‌ارزش می‌دانند.

(فارسی ۳، مشابه صفحه ۱۲۵)

۱۹-

(مسن و سکری)

مفهوم مشترک هر دو بیت «ابتدا اندیشیدن و سپس سخن گفتن» است. دیو در بیت «ج» می‌تواند سخنی باشد که نابهنگام از دهان خارج شده باشد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۴۱)

۲۰-

(مریم شمیرانی)

عبور از میان آتش برایم آسان است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۰۱)

عربی زبان قرآن (۳)

۲۱-

(هیرش صمدی)

«أذکروا اللهَ ذکراً کثیراً»: خدا را بسیار یاد کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «و سبّحوه»: و او را تسبیح گوید / «بکرة»: صبح / «و أویلاً»: و شام (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۲۲-

(هیرش صمدی)

«نور»: نورانی کرد / «الإسلام»: اسلام را / «بعلمه»: با علم خودش / «أشعل»: برافروخت / «الشمعة»: شمع / «فی الظلمات»: در تاریکی‌ها

نکته مهم درسی

«تنویر» مفعول مطلق نوعی است که کلمه «مَن» مضاف‌الیه آن است و برای ترجمه آن باید کلمه هم‌چون و مانند آورده شود.

(ترجمه)

۲۳-

(رضا معصومی)

«نصحتنا»: (نصحت + نا) نصیحت کرد ما را / «المديرة»: مدیر، خانم مدیر / «بأن» نطالع: که مطالعه کنیم / «الكتب»: کتاب‌ها را / «مطالعة تؤثر»: به گونه‌ای که تأثیر بگذارد (مفعول مطلق نوعی) / «فی نفسنا»: در خودمان / «تأثیراً عمیقاً»: عمیق، عمیقاً (مفعول مطلق نوعی)

(ترجمه)

۲۴-

(فاله مشیرپناهی)

«أ: یا / «لَمْ نَعْلَمْ»: ندانستیم، ندانسته‌ایم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أَنَ الإِجْتِهَادَ»: که کوشش، که تلاش (رد گزینه ۴) / «مِنَ أسبابِ التَّجَاحِ»: از سبب‌های (علت‌های) موفقیت (رد گزینه ۳) / «لِلإِنْسَانِ»: برای انسان (رد گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴) / «و لا يَفْوزُ إِلَّا الْمُجْتَهِدُونَ مِنَّا»: و از ما تنها تلاشگران موفق می‌شوند. اگر «مستثنی منه» در جمله نیامده باشد (حصر باشد)، می‌توانیم جمله را هم به صورت منفی و هم به صورت «فقط - تنها» و مثبت ترجمه کنیم. (در گزینه‌های ۱ و ۳ به ترتیب «کسی» و «کسانی که» اضافی هستند و معادل عربی ندارند.)

(ترجمه)

۲۵-

(رضا معصومی)

ترجمه صحیح عبارت: «همه دانش‌آموزان به جز محدثه در امتحان موفق شدند!» (اسلوب استثنا)

(ترجمه)

۲۶-

(فاله مشیرپناهی)

در گزینه «۴»، «نصرأ» مفعول مطلق تأکیدی است و در ترجمه مفعول مطلق تأکیدی از قیدهای تأکیدی مانند «بی‌گمان، حتماً، مسلماً، قطعاً...» استفاده می‌کنیم که چنین چیزی در این گزینه رعایت شده است. «إن»: اگر، چنانچه، اگرچه (ادات شرط) / «اتحدوا»: متحد شوند (فعل شرط)

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «استغفار»: چون دارای مضاف الیه (التائبین) است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است. در ترجمه مفعول مطلق نوعی که مضاف شده است از قیدهای «مانند، مثل، همچون...» استفاده می‌کنیم، اما در این گزینه چنین چیزی رعایت نشده است و «التائبین» به صورت «قید حالت» ترجمه شده که نادرست است. درست آن چنین است: «مانند توبه کنندگان از او طلب آموزش می‌کنند.»

گزینه «۲»: «استماعاً» چون دارای صفت (خاشعاً) است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است و در ترجمه مفعول مطلق نوعی که موصوف واقع شده است، صفت را به صورت قید ترجمه می‌کنیم، اما در اینجا به اشتباه به صورت مفعول مطلق ترجمه شده است که مضاف واقع شده است. ترجمه درست آن: «با خشوع به قرآن گوش می‌دهند.»

گزینه «۳»: در این گزینه نیز «اهتماماً» چون دارای صفت (بالغاً) است، مفعول مطلق نوعی است که به اشتباه به صورت مفعول مطلق تأکیدی ترجمه شده است. ترجمه درست آن: «بسیار به نظافت شهر خود اهمیت می‌دهند.»

(ترجمه)

۲۷-

(هیرش صمدی)

مفهوم صورت سؤال به شب‌بیداری و تهجد در راه خدا اشاره دارد اما گزینه «۲» به سعی و تلاش در راه رسیدن به آرزوها اشاره دارد. گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به شب‌بیداری و اهمیت آن در روز قیامت اشاره دارند.

(مفهوم)

۲۸-

(فاله مشیرپناهی)

سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که هم‌مفهوم با آیه داده شده نباشد. ترجمه آیه داده شده: «پس به زیبایی صبر کن.» گزینه‌های ۱ و ۲ همگی با آیه هم‌مفهوم هستند و همگی ما را به داشتن صبر و شکیبایی دعوت می‌کنند، اما بیت داده شده در گزینه «۴» دارای چنین مفهومی نیست، بلکه می‌گوید که عشق و شکیبایی با هم جمع نمی‌شوند و عاشق بی‌قرار، صبر و شکیبایی ندارد؛ و می‌خواهد هرچه سریع‌تر خود را در کنار یار دل‌رامش ببیند.

(مفهوم)

۲۹-

(هیرش صمدی)

ضاق با اتسع متضاد است، نه مترادف.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: دیوار = دیوار

گزینه «۲»: بزرگان ≠ کوچکان

گزینه «۳»: شب بیدار ماند ≠ خوابید

(مفهوم)

۳۰-

(رضا معصومی)

ترجمه عبارت گزینه «۲»: «خداوند همه گناهان را می‌آمرزد، حتی شرک!» که نادرست است، زیرا شرک تنها گناهی است که خداوند نمی‌آمرزد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «هر چیزی با انفاق کم می‌شود، به جز علم!» صحیح است.

گزینه «۳»: «دبیرستان یک مرحله تحصیلی پیش از دانشگاه است!» صحیح است.

گزینه «۴»: «مدیر باید مسئولیت را به کسی بدهد که شایسته آن است!» صحیح است.

(مفهوم)

۳۱-

(هیرش صبری)

عبارت گزینۀ «۴» توضیح کلمۀ «المفکر» است به معنی «دانشمند» نه «الواقف» به معنی «مطمئن».

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: برگ آن نماد صلح است: زیتون
گزینۀ «۲»: جانوری که تارهای صوتی ندارد: زرافه
گزینۀ «۳»: شخصی که مقالاتی را در روزنامه‌ها می‌نویسد: روزنامه‌نگار
(مفهوم)

ترجمۀ متن درک مطلب:

«طوطی پرنده‌ای خانگی و دوست‌داشتنی نزد بسیاری از مردم است، و آن پس از سگ‌ها و گربه‌ها و ماهی‌ها چهارمین حیوان خانگی از نظر گسترش در جهان است، و آن پرنده‌ای است معروف به رنگ‌های زیاده و آن چه او را متمایز می‌کند این است که او باهوش‌ترین پرندگان موجود بر روی کره زمین به شمار می‌آید، و آن به خاطر توانایی برخی از انواعش بر تقلید صداهای انسان‌ها و خنده‌های آن‌ها است. طوطی انواع بسیاری دارد که گاه نزدیک به ۳۵۰ نوع می‌رسد و بعضی از این انواع تهدیدشده به انقراض‌اند.

گاهی عمر طوطی به هشتاد سال می‌رسد، و از آجیل‌ها مانند: گردو و دانه‌ها؛ و به ویژه تخمه‌های آفتابگردان و برخی انواع حشرات و میوه تغذیه می‌کند، و طوطی میان بلنداهای درختان در جنگل‌ها زیست می‌کند. طوطی می‌تواند درجات گوناگون گرما را تحمل نماید، برای همین تربیت آن در منزل به راحتی امکان دارد، و آن به عمر طولانی و علاقه‌اش به شست‌و شو با آب معروف است. طوطی در گروه‌های اجتماعی زندگی می‌کند، و آن پرنده‌ای است که با محیطش به صورت خوب تعامل می‌کند، او قادر به آوازخوانی است و به صورت همیشگی نیاز به بازی و توجه زیاد دارد!»

۳۲-

(فاطمه منصورفاکی)

در متن در مورد این که بسیاری از گونه‌های طوطی‌ها منقرض شده‌اند، صحبتی نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: «هوش طوطی شدید است و قادر به تقلید از گفتار انسان است!» مطابق متن صحیح است.
گزینۀ «۳»: «تخمه‌های آفتابگردان محبوب‌ترین غذا برای طوطی است!» مطابق متن صحیح است.
گزینۀ «۴»: «طوطی‌ها میوه‌های مختلف را می‌خورند!» مطابق متن صحیح است.
(درک مطلب)

۳۳-

(فاطمه منصورفاکی)

بر اساس متن، عبارت «طوطی‌ها به مقدار فراوان به توجه نیاز دارند!» درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: بر اساس متن، عبارت «طوطی‌ها آفریده‌هایی هستند که به موقعیت‌های خنده‌دار می‌بخشند!» نادرست است.
گزینۀ «۲»: بر اساس متن، عبارت «طوطی بلندترین مکان‌ها را برای زندگی انتخاب می‌کند!» نادرست است.
گزینۀ «۳»: بر اساس متن، عبارت «طوطی دوست دارد اسباب‌بازی‌اش را در آب بشوید!» نادرست است.
(درک مطلب)

۳۴-

(فاطمه منصورفاکی)

مطابق متن، «طوطی بعد از سه حیوان خانگی دیگر (سگ‌ها، گربه‌ها و ماهی‌ها) بیشترین تعداد را دارد، و زندگی‌اش کمتر از یک قرن است!»

(درک مطلب)

۳۵-

(فاطمه منصورفاکی)

در متن اشاره‌ای به این که «مُسْن‌ترین طوطی در جنگل‌های بزرگ زندگی می‌کند!» نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: «طوطی از آجیل‌ها و انواع حشرات تغذیه می‌کند!» در متن آمده است.
گزینۀ «۲»: «تربیت طوطی در خانه سخت نیست!» در متن آمده است.
گزینۀ «۴»: «طوطی ممکن است در برابر درجه حرارت‌های مختلف مقاومت کند!» در متن آمده است.
(درک مطلب)

۳۶-

(فاطمه منصورفاکی)

مصدر فعل «يَتَفَاعَلُ»، «تَفَاعُلٌ» است.

(تعلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۷-

(رضا معصومی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، مستثنی‌منه فاعل نباشد. در گزینۀ «۲»، «الواجبات» مستثنی‌منه است و نقش آن مفعول است. بنابراین جواب سؤال همین گزینه است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: «كُلَّ» مستثنی‌منه است که نقش آن فاعل و مرفوع است.
گزینۀ «۳»: «الْمَلَائِكَةُ» مستثنی‌منه است که نقش آن فاعل و مرفوع است.
گزینۀ «۴»: «طَلَّابٌ» مستثنی‌منه است که نقش آن فاعل و مرفوع است.
(استثناء)

۳۸-

(فاله مشیرپناهی)

سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که در آن «مُسْتَثْنِي» محصور باشد، یعنی درواقع از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «مُسْتَثْنِي» نیامده باشد. (هرگاه «مُسْتَثْنِي» در جمله نباشد، «مُسْتَثْنِي» محصور شده است.) در گزینۀ «۳» «الصدق» مستثنی است (نقش آن مفعول به است)، اما «مُسْتَثْنِي» در جمله قبل از «إِلَّا» نیامده است، پس دارای حصر است و «الصدق» محصور شده است. در سایر گزینه‌ها «مُسْتَثْنِي» به ترتیب عبارت‌اند از: «شَيْئًا»، «أَحَدٌ» و «كُلَّ شَيْءٍ»

(استثناء)

۳۹-

(رضا معصومی)

باتوجه به ترجمه، به فعل «تَأَثَّرْنَا: تحت‌تأثیر قرار گرفتیم، تأثیر پذیرفتیم» نیاز داریم. در جای خالی دوم نیز مفعول مطلق نوعی آمده است. بنابراین باید مصدری از جنس فعل جمله باشد. «تَأَثَّرْنَا» مصدر فعل «تَأَثَّرْنَا» در باب «تَفَعَّلَ» است. ترجمۀ کامل عبارت: «صبح امروز، من و دوستانم فیلمی تماشا کردیم که بسیار از آن تأثیر پذیرفتیم!»

(مفعول مطلق)

۴۰-

(فاله مشیرپناهی)

سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که در آن مفعول مطلق نوعی (بیانی) وجود داشته باشد. در گزینۀ «۴» «مُحَاسَبَةٌ» مصدر «يُحَاسِبُ» است و چون مضاف شده است و «العادلین» مضاف الیه است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است.

بررسی سایر گزینه‌ها

گزینۀ «۱»: «مُسَاعَدَةٌ» مفعول مطلق تأکیدی است.
گزینۀ «۲»: «مُهَاخَمَةٌ» و «قِتَالٌ» هر دو مفعول مطلق تأکیدی هستند.
گزینۀ «۳»: در این گزینه مفعول مطلق وجود ندارد. «أَشْعَارًا» مفعول به است. «جَمِيلَةً» نیز «صفت» است.

(مفعول مطلق)

دین و زندگی (۳)

-۴۱

(مرتضی مفسنی کبیر)

قرآن کریم آنجا که می‌خواهد تکذیب‌کنندگان دین را معرفی کند، از کسانی یاد می‌کند که یتیمان را از خود می‌رانند و دیگران را به اطعام مسکین تشویق نمی‌نمایند و این موضوع به عدالت‌خواهی از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد و با آیه «لقد ارسلنا رُسُلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط» در تقابل است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

-۴۲

(عباس سیریشتری)

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا اليها و جعل بینکم مودةً و رحمةً ان فی ذلک لآیاتٍ لِّقَوْمٍ یَتَفَكَّرُونَ».

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۱۷)

-۴۳

(محمدرضا یق)

شیطان برای دور کردن انسان از توبه، تلاش فراوان می‌کند و با حيله و فریب، مانع توبه انسان‌ها می‌شود. از جمله اینکه: ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن!» به سوی گناه می‌کشانند و وقتی که او آلوده شد، از رحمت الهی مأیوس می‌سازد و می‌گوید: «آب که از سرگذشت، چه یک وجب، چه صد وجب» در این حالت، انسان با خود می‌گوید که کار از کار گذشته و پرونده عمل نزد خداوند آن‌قدر سیاه است که دیگر توبه‌ام پذیرفته نیست.

دلیل نادرستی گزینه‌های «۱» و «۲»: عبارت «تو هنوز جوانی، فرصت توبه داری»، مربوط به حيلة تسویف است.

دلیل نادرستی گزینه‌های «۳» و «۴»: عبارت «چقدر بد شد! ...» زبان حال انسانی است که قلباً پشیمان شده است.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۷، صفحه ۸۹)

-۴۴

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گزینه «۱»: بر اساس آیه «من آمن بالله و البیوم الآخر و عمل صالحاً فلهم اجرهم عند ربهم و لا خوف علیهم و لا هم یحزنون»، ایمان به خدا (توحید) و آخرت باعث می‌شود که انسان پاداشی در نزد پروردگار داشته و از حزن و اندوه و ترس دور باشد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۱۳)

-۴۵

(محمدرضا یق)

طبق آیه شریفه «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِکْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ»: «به راه پروردگار دعوت کن با دانش استوار و اندرز نیکو و با آنان به شیوه‌ای که نیکوتر است، مجادله‌نما»، اولین روش معقول و قرآنی برای دعوت به پیام رهایی‌بخش اسلام، «حکمت» است و صفت «تیکو: احسن» برای «جدال» و بحث و گفت‌وگو به کار رفته است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه ۱۳۹)

-۴۶

(محبوبه ابتسام)

رسول خدا (ص) با گفتار و رفتار خویش، انقلابی (تحولی) عظیم در جایگاه خانواده و زن پدیدآورد «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا اليها ...». رسول خدا (ص) به جای حکومت ستمگران و طاغوتیان، ولایت الهی را حاکم کرد و نظام اجتماعی بر پایه قوانین الهی بنا نهاد. «یا ایها الذین آمنوا أطیعوا الله و أطیعوا الرسول ...»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۱۴ و ۱۱۷)

-۴۷

(محبوبه ابتسام)

طبق آیه «أفمن أسس بنیانه علی تقوی من الله و رضوان خیر ام من أسس بنیانه علی شفا جرفٍ هارٍ فانهار به فی نار جهنم و الله لایهدی القوم الظالمین»، علت این‌که نافرمانان ظالم نامیده شده‌اند این است که با هر نافرمانی، از بهشت دور می‌شوند و این کار، ظلم به خویش است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۹۹)

-۴۸

(محبوبه ابتسام)

لوازم و اسباب برقراری عدالت (قسط) در آیه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط»، شامل دلایل روشن، کتب و میزان هستند. دلیل نادرستی گزینه «۲» و «۴»: انزال کتاب‌ها (کتب) با دلایل روشن نیست بلکه پیامبران با دلایل روشن و معجزات می‌آیند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۹، صفحه ۱۱۵)

-۴۹

(هاری ناصری)

دوره استعمار که دوره غارت علنی ثروت ملت‌ها بود و تا اواخر قرن بیستم ادامه داشت، یکی از سیاه‌ترین دوران‌های زندگی انسان روی کره زمین است. سرانجام دولت‌های غربی، از استعمار علنی کشورها دست برداشتند و حاکمان و نظامیان خود را خارج کردند. اما شیوه دیگری برای تسلط بر این کشورها در پیش گرفتند که «استعمار نو» نام گرفت. در این شیوه جدید، کشور استعمارگر با استفاده از قدرت نظامی، جاسوسی، تبلیغاتی و فرهنگی خود، افراد وابسته به خود را در کشورها به قدرت می‌رساند و به صورت‌های گوناگون از آن‌ها حمایت می‌کند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

-۵۰

(ابوالفضل امیرزاده)

تربیت نسلی که ادامه‌دهنده راه توحید و اسلام باشند، در خانواده‌هایی که خود، اهل یکتاپرستی باشند و مودت و رحمت میان آنان برقرار باشد، امکان‌پذیر است. در آیه «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا اليها و جعل بینکم مودةً وَ رَحْمَةً ان فی ذلک لآیاتٍ لِّقَوْمٍ یَتَفَكَّرُونَ»، به وجود مودت و رحمت بین زن و مرد اشاره شده است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس‌های ۹ و ۱۰، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۴)

-۵۱

(ویریه کاغزی)

تصمیم‌های جدید همواره برای تکمیل پیمان‌های قبلی و پیمودن ادامه راه نیست، بلکه گاه برای بازگشت از مسیری است که چندی به غلط پیموده شده و آثار زیانباری بر جای گذاشته است. این گونه تصمیم‌ها توبه نام دارد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه ۸۴)

-۵۲

(ویریه کاغزی)

مفهوم توبه درباره خداوند یعنی درهای رحمتش را به روی انسان می‌گشاید و آرامش را به قلب او باز می‌گرداند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه ۸۶)

-۵۳

(ممد رضا فرهنگیان)

قمار علاوه بر این که یک کار بیپهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد. از طرف دیگر این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد و در آیه شریفه «و لا تقربوا الزنی انه کان فاجئاً و ساء سبیلاً» تعبیر «و لا تقربوا» و «ساء سبیلاً» برای عمل زشت زنا آمده است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۱۰۲)

-۵۴

(مرتضی مفسنی کبیر)

پیشرفت علمی، پایه‌های استقلال یک ملت را تقویت می‌کند و مانع تسلط بیگانگان می‌شود. مقام معظم رهبری درباره علم این گونه تذکر می‌دهند: «... باید استعدادها را یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه عالم بشود».

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه ۱۳۸)

-۵۵

(مرتضی مفسنی کبیر)

همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق و حقیقت نمی‌روند، بلکه سد راه حق جویی و حق پرستی می‌شوند، زیرا گسترش عدالت، منافع آن‌ها را تهدید می‌کند. برای تحقق سخن حق باید برنامه‌ریزی کرد، قیام نمود و موانع حق و حق پرستی را در کل جهان زدود و این امر میسر نمی‌شود مگر با جهاد و آمادگی برای شهادت در راه خدا و تحمل همه سختی‌های این راه که همان راه حق و حقیقت است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

-۵۶

(ممد رضایی بقا)

مهم‌ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌های اجتماعی، انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است. اگر مردم در انجام این وظیفه کوتاهی کنند، گناهان اجتماعی، قوی‌تر و محکم‌تر می‌شوند و در تمام سطوح جامعه نفوذ می‌کنند. عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر از مهم‌ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس‌های ۷ و ۱۰، صفحه‌های ۹۱ و ۱۴۲)

-۵۷

(ممد رضایی بقا)

با اینکه کلیسا، خود از ثروتمندترین مالکان بود، اما مردم را به دوری از دنیا و زهد نسبت به مواهب طبیعی و نعمت‌های الهی تشویق می‌کرد. همین دوگانگی در رفتار و عمل، به تدریج سبب بدبینی اروپائیان نسبت به کلیسا و کشیشان شد. دقت شود که اگر رفتار ناپسند برخی افراد سبب بدبینی دیگران به دین شود، در واقع حقوق معنوی مردم ضایع شده است و باید فرد توبه‌کننده با تمام وجود به جبران حقوق از دست رفته بپردازد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس‌های ۷ و ۱۰، صفحه‌های ۹۱ و ۱۳۵)

-۵۸

(امین اسدیان پور)

این فرموده خدای متعال که: «برای بندگان نیکوکارم چیزهایی ذخیره کرده‌ام که ...» بیانگر آن است که نعمت‌هایی که خداوند بخشی از آن را در قرآن به ما معرفی کرده و مراتبی از آن هم اخروی است، در این دنیا قابل توصیف نیست.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه ۹۹)

-۵۹

(مرتضی مفسنی کبیر)

حدیث امیرالمؤمنین (ع) که می‌فرماید: «یا معشر التجار، الفقه ثم المتجر: ای گروه تاجران و بازرگانان، اول یادگیری مسائل شرعی تجارت، سپس تجارت کردن» مؤید آن است که برای به دست آوردن درآمد پاک و حلال باید احکام و مسائل شرعی تجارت را آموخت تا گرفتار کسب حرام نگردیم.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

-۶۰

(سیداسان هنری)

تولید، توزیع و تبلیغ فیلم‌ها، لوح‌های فشرده، مجلات، روزنامه‌ها، کتاب‌ها و انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی و مبارزه با تهاجم فرهنگی و ابتذال اخلاقی از مصادیق مهم عمل صالح و از واجبات کفایی و دارای پاداش بزرگ است.

شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی، جشن‌های مذهبی و ملی جایز است و حتی اگر موجب تقویت صلۀ رحم یا تبلیغ دین شود، مستحب است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۵)

زبان انگلیسی (۳)

-۶۱

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «هنگامی که پلیس‌ها رسیدند، همه کارگران، کارخانه را به طرف میدان اصلی مرکز شهر برای راهپیمایی ترک کرده بودند».

نکته مهم درسی

به ساختار «ماضی بعید + گذشته ساده + By the time» دقت کنید.

(گرامر)

-۶۲

(علی عاشوری)

ترجمه جمله: «مردم در این باره که بهتر است چه کاری انجام شود عقاید بسیار مختلفی دارند، زیرا این مسئله، مردم مناطق مختلف کشور را به صورتی متفاوت تحت‌تأثیر قرار می‌دهد».

نکته مهم درسی

دقت کنید که «what» با توجه به مفهوم کلی این جمله نهاد است، اما نمی‌تواند فاعل جمله باشد، پس ساخت جمله مجهول خواهد بود مگر اینکه در ادامه جمله نهاد داشته باشیم. گزینه‌های «۱ و ۳» درست نیستند، زیرا در حالت معلوم به کار رفته‌اند. گزینه «۴» در صورتی می‌توانست درست باشد که جای «should» و «we» که فاعل جمله است عوض می‌شد، زیرا بعد از کلمه پرسشی در وسط جمله، باید ابتدا فاعل و سپس فعل را به کار ببریم.

(گرامر)

-۶۳

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «الف: آیا می‌توانیم برای شنا به دریا برویم؟»
«ب: نه، دریا خیلی طوفانی است. اگر هوا بد نبود، به شنا می‌رفتیم».

نکته مهم درسی

با توجه به «if» و «d» که مخفف «would» است، متوجه می‌شویم که جمله شرطی نوع دوم است. در شرطی نوع دوم در جمله شرط به جای «was» با همه فاعل‌ها «were» به کار می‌رود.

(گرامر)

-۶۴

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «هنگام نوشتن یک متن، بسیار مهم است که مطمئن شوید نوشته شما یک مقدمه مناسب و یک نتیجه گیری خوب دارد.»

- (۱) اختراع
(۲) تأکید
(۳) مقصد
(۴) نتیجه گیری

نکته مهم درسی

توجه داشته باشید که در کتاب درسی تان، با فعل "conclude" به معنی «نتیجه گیری کردن» آشنا شده اید. شکل اسمی این فعل، "conclusion" است.

(واژگان)

-۶۵

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «خرس های گریزلی برای زندگی کردن به فضای زیادی نیاز دارند، بنابراین کاهش اندازه زیستگاهشان بر تعداد حیواناتی که هر سال متولد می شوند، تأثیر بسیار بدی خواهد داشت.»

- (۱) نیاز داشتن
(۲) مبادله کردن
(۳) دریافت کردن
(۴) پیش بینی کردن

(واژگان)

-۶۶

(غریبا تولکلی)

ترجمه جمله: «این روزها هیچ کس نمی خواهد در مورد نتیجه کارهایش فکر کند و هیچ کس در مورد اینکه این چطور زندگی آن دختر بیچاره را نابود می کند حرف نمی زند.»

- (۱) محدوده، حوزه
(۲) احتمال
(۳) تفاوت
(۴) نتیجه

(واژگان)

-۶۷

(علی عاشوری)

ترجمه جمله: «یکی از کتاب هایی که آندرس سلسیوس، فیزیکدان و منجم سوئدی، درباره نجوم نوشت، در ارتباط با روش جدیدی برای محاسبه فاصله زمین تا خورشید بود.»

- (۱) فاصله
(۲) منطقه
(۳) تغییر
(۴) بار

(واژگان)

-۶۸

(مهریه مسامی)

- (۱) منبع
(۲) گیاه
(۳) کالا
(۴) محصول

(کلوز تست)

-۶۹

(مهریه مسامی)

- (۱) معمولاً
(۲) به طور ناشایست
(۳) به طور طبیعی
(۴) عمیقاً

(کلوز تست)

-۷۰

(مهریه مسامی)

نکته مهم درسی

با توجه به مفهوم متن در این سوال به ترکیب "as + صفت + as" نیاز داریم.

(کلوز تست)

-۷۱

(مهریه مسامی)

نکته مهم درسی

گذشته ساده به عملی اشاره دارد که در زمان گذشته رخ داده و به پایان رسیده است.

(کلوز تست)

-۷۲

(مهریه مسامی)

- (۱) روغن
(۲) فسیل
(۳) ذغال
(۴) نخاله

(کلوز تست)

-۷۳

(امیرمسین مرادی)

ترجمه جمله: «متن، انرژی گرفته شده از خورشید و انرژی هدررفته توسط کره زمین و بازگشتی به فضا را چگونه با هم مقایسه می کند؟»

«انرژی حاصل از خورشید به اندازه انرژی هدررفته توسط کره زمین است.»

(درک مطلب)

-۷۴

(امیرمسین مرادی)

ترجمه جمله: «از دو پاراگراف آخر چه نتیجه ای می توان گرفت؟»

«متوسط دمای سطح زمین به خاطر جو زمین بیشتر از دمای ماه است.»

(درک مطلب)

-۷۵

(امیرمسین مرادی)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، شما درباره انرژی خروجی از زمین چه می فهمید؟»
«انرژی خروجی، ترکیبی از انرژی ورودی بازتاب شده و انرژی درحال فرار از سطح و جو زمین است.»

(درک مطلب)

-۷۶

(امیرمسین مرادی)

ترجمه جمله: «مفهوم اصلی متن چیست؟»

«متوسط دما و آب و هوای زمین به خاطر برقراری تعادل بین انرژی حاصل شده از خورشید و انرژی هدررفته توسط زمین ثابت است.»

(درک مطلب)

-۷۷

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «این متن عمدتاً در مورد طراحی اولین راکتور است.»

(درک مطلب)

-۷۸

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «با خواندن متن بالا، شما اطلاعات زیر را پیدا می کنید، به جز این که اولین گاز تولید شده تحت فشار توسط راکتور دی اکسیدکربن بود.»

(درک مطلب)

-۷۹

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «براساس متن، کالدر هال درواقع یک نیروگاه هسته ای است.»

(درک مطلب)

-۸۰

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «پاراگراف بعد از پاراگراف آخر ممکن است در مورد نحوه بهره برداری بهتر از اورانیوم بحث کند.»

(درک مطلب)